

Izvešće medijskih objava

08.07.2016

Muzeji Hrvatskog zagorja

7.7.2016 www.skole.hr

Stranica/Termin:

Hrvatska

Naslov: Krapinski pračovjek (drugi dio)

Sadržaj: Godine 1979.

Autor:

Rubrika, Emisija:

Žanr: Internetsko

Naklada:

Ključne riječi: MUZEJ KRAPINSKIH NEANDERTALACA, DRAGUTIN GORJANOVIĆ KRAMBERGER

Naslov: Krapinski pračovjek (drugi dio)

Autor:

Rubrika/Emisija:

Žanr: Internetsko izvješće

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Ključne riječi: MUZEJ KRAPINSKIH NEANDERTALACA, DRAGUTIN GORJANOVIĆ

http://www.skole.hr/dobro-je-znati/osnovnoskolci?news_id=13312

Forum Popis škola FAQ Zanimljivi linkovi Webmail Školske novine Iz prakse Vijesti iz škole I A A |

Sat. danas 7. 7.

skole.hr
Portal za škole

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
CARNet
Hrvatska mrežna akademski i stručna mreža

Pišite nam **Uredništvo** **O Portalu** **Mapa weba**

Naslovnica **Aktualno** Digitalni sadržaji **Suvremeno obrazovanje** **Dobro je znati** CARNet i škole Adresar Kontakt » 0800 227 638 »

Vi se nalazite » Naslovnica » Dobro je znati » Osnovnoškolci

| 7. 7. 2016. u 14:20 sati | **Osnovnoškolci - Krapinski...****Krapinski pračovjek (drugi dio)**

Godine 1979. američki antropolog Milford H. Wolpoff je na temelju proučavanja zubi objavio svoju procjenu o broju krapinskih neandertalaca. On smatra da krapinska zbirka sadrži ostatke od oko 80 jedinki, u životnoj dobi od 3 do 27 godina.

Krapinska zbirka sadrži i skoro tisuću životinjskih kostiju, a mnoge od njih su najvjerojatnije ostaci lovine pračovjeka, pa se iz njih mogu iščitavati njihove navike i stanje prirodnog okoliša.

Kanibalizam ili ne?

Zanimljivo da je na jednom jedinom mjestu pronađeno toliko fosilnih kostiju. O tome se i danas itekako raspravlja. Budući da nije pronađen niti jedan cjelovit kostur, već su nalazi uglavnom fragmentirani, tumačenje krapinskih nalaza potaknulo je različita mišljenja. Neki istraživači smatraju da su upravo spaljene i fragmentarne kosti dokaz kanibalizma te da su kosti namjerno trgane i razbijane kako bi se iz njih vadila koštana srž.

Na nekim tjemnim kostima vidljivi su tragovi struganja što se također povezuje s činom kanibalizma. Drugi znanstvenici smatraju da je krapinska špilja bila možda ritualno mjesto gdje su pokapani mrtvi, pa otuda tako velik broj pronađenih kostiju. Fragmentiranost nalaza tumači se kao rezultat pucanja uslijed sedimentacije ili kao posljedica iskopavanja. Također se smatra da neke zaliječene slomljene kosti iz krapinske zbirke ukazuju na svojevrsnu brigu za bližnje i bolesne.

Što se kanibalizma tiče, na tu mogućnost upućuju brojne porezotine na kostima krapinskih neandertalaca. Pitanje je kako su te kosti izrezane kamenim oruđem. Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće postojao je samo jedan odgovor – ljudožderstvo. Gorjanović Kramberger je zamišljao dramatičan sukob dvaju populacija u kojoj je pobjednička pojeta masakrirane ostatke poraženih. Prema tom scenariju, po završetku gozbe kosti su bacane u spilju među kosti životinja.

Ovakav predložak nastao je iz tri razloga – cjevanice krapinskih neandertalaca često su slomljene po sredini, rezane su oštricom te su njihovi ostaci bili izmiješani s kostima životinja.

Vrsta kanibalizma kakvu je pretpostavio Kramberger nepoznata je suvremenoj etnografiji, ali postoji drugi način, vrlo čest u etnografiji, kojim ljudske kosti bivaju izbrazdane porezotinama – sekundarni ukop. Sekundarni ukop obavljao se širom svijeta i svugdje je bio popraćen trodijelnom koncepcijom smrti.

U takvim kulturama smatralo se da smrt nastupa kad osoba prestane disati. Tijelo se tada zakapa ali smatra se da dok ima mesa na kostima duša luta te u tom razdoblju duhovi mogu uznemiravati žive, ako su im se zamjerili. Nakon određenog vremena kad bi meko tkivo istrunulo, članovi najbliže rodbine izvadili bi kosti i vrlo pažljivo s njih očistili svaki preostali komadić mesa. Naime, vjerovalo se da bi svaki, pa i najmanji komadić tkiva koji zaostane na kostima sprječao pokojnika da počiva u miru. Nakon čišćenja, kosti bi se obično skupile na hrpu, ponovo zakapale i tek tada je prestajalo doba žalovanja.

Tijekom 1970-ih i 1980-ih posebno se ističu radovi i doprinosi američkih istraživača Smitha, Trinkausa i Wolpoffa. Smith je 1976. prvi nakon Gorjanovića, izvršio potpuniji opis krapinske zbirke i usporedbu s neandertalcima zapadne Europe i Bliskog istoka. Trinkaus se 1978. posebice bavio funkcionalnim aspektima, a Wolpoff je 1979. na temelju zubnih ostaka izvršio paleodemografska istraživanja. U protekla dva desetljeća izvršena je i potpuna inventarizacija i katalogizacija zbirke. Pored tih istraživača, drugi njihovi kolege su vršili različita paleoantropološka istraživanja koja su upotpunila naša saznanja o neandertalcima. Sva su ugrađena u novi Muzej pračovjeka u Krapini, koji svojim multimedijalnim sadržajima posjetitelju nastoji što vjerodostojnije prikazati svijet praljudi.

Dragutin Gorjanović Kramberger

Dragutin Gorjanović Kramberger, poznati hrvatski geolog, paleontolog i paleoantropolog, rođen je 25. listopada 1856. godine u Zagrebu, iste godine kada je otkriven prvi neandertalski čovjek u Njemačkoj. Već kao dječaka privlačilo ga je sakupljanje fosilnih riba i biljaka iz okolice Zagreba. U Zagrebu je završio četiri razreda realne gimnazije i dio preparandije, a zatim se kao izvanredan student upisao na Sveučilište u Zürichu. Od tamo je prešao u München na studij paleontologije. Bio je student kod glasovitog europskog paleontologa Karla Zittela, kod kojeg je stekao vršno znanje.

Doktorirao je 1879. godine na Sveučilištu u Tübingenu disertacijom o fosilnim ribama Karpata. Taj rad je iste godine tiskan u poznatom časopisu Palaeontographica u Casselu. Godine 1891. imenovan je ravnateljem Geološko-paleontološkog odjela Narodnog muzeja u Zagrebu. Do otkrića u Krapini bavio se raznim područjima geologije, paleontologije i mineralogije.

Zaslужan je za utemeljenje Geološkog povjerenstva za Kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju,

Dobro je znati**Osnovnoškolci**

Bojanka

Igre

Zabava

Srednjoškolci

Odgoj

Riječ stručnjaka**Veliki odmor****Širom svijeta****Natjecanja za učenike****Podsjećamo****Anketa**

eLektire bi prvenstveno trebale sadržavati...

- naslove za niže razrede osnovne škole
- književne klasike koje je teško čitati bez objašnjenja i dodataka
- suvremenu literaturu koja se teško nabavlja u knjižnicama

koji je preteča današnjeg Geološkog instituta u Zagrebu. Objavio je ukupno 237 radova. Imenovan je dvorskim savjetnikom, počasnim građaninom Zagreba, Krapine i Karlovca, počasnim doktorom Sveučilišta u Zagrebu, počasnim članom Zbora liječnika Hrvatske i Hrvatskog prirodoslovnog društva.

Tko su bili neandertalci?

Neandertalci su populacija praljudi iz srednjeg paleolitika, nazvana prema fosilnim ostacima pronađenim 1856. u dolini Neadertal pokraj Düsseldorfa u Njemačkoj. Živjeli su u Europi, na Bliskom istoku i zapadnoj Aziji između 250 000 i 30 000 godina prije Krista. Mnogi antropolozi u njima vide usporednu granu čovječanstva. Dio znanstvenika smatra ih podvrstom (Homo sapiens neanderthalensis) unutar vrste Homo sapiens, a dio ih izdvaja kao zasebnu vrstu Homo neanderthalensis, što podupiru i najnovija paleogenička istraživanja.

Imali su nisku izduženu lubanju, izražene nadočne lukove, zadebljanje na zatiljnoj kosti, izbočen središnji dio lica sa širokom nosnom šupljinom. Donja čeljust nije imala izbočenu bradu, a prsa su bila bačvasta. Bili su snažno građeni, prilagođeni hladnim uvjetima. Njihova prosječna visina bila je oko 167 cm, a težina oko 80 kilograma. Broj istodobno živućih neandertalaca iznosio je samo nekoliko tisuća, a neki su doživjeli 40 godina. Nalazi iz pećine Vindija kraj Varaždina, stari oko 28 000 godina, najmlađi su izravno datirani ostaci neandertalaca. Neandertalci su živjeli u pećinama, iako su ponekad gradili logore na otvorenom. Nosili su odjeću, palili vatru, lovili male i srednje životinje, koristili razno kameno oruđe i drvena koplja.

Vjerojatno su prvi u povijesti ukapali mrtve, individualno i u grupama, te su brinuli za bolesne i ozlijeđene. Neki ostaci ukazuju na to da su imali i neku primitivnu formu religije.

Članak je izvorno objavljen u 101. broju časopisa Drvo znanja i nije ga dopušteno prenositi.

| 7. 7. 2016. u 14:20 sati | RSS | print |

[Tweet](#)

<p>Učenički radovi Vjeverica Donosimo rad učenice Lare Šijanović koja pohađa 4.b razred Osnovne škole Mitnica. Lana je izradila prezentaciju "Vjeverica" koja je nastala u sklopu razrednog projekta o</p>	<p>Nastavni materijali Izrada video uratka u online alatu Kizoa Kizoa je online alat koji pruža mogućnosti izrade i uređivanja videa (engl. movie maker, video editor), kolaža i čestitki (engl. collages, ecards) i uređivanja fotografija (engl. photo</p>	<p>Audio & video Divni novi svijet Emisija o prirodnim znanostima koja će vam, između ostaloga, otkriti u kakvoj su vezi slapovi, vulkani, potresi, avioni... i disco-club, što se pod utjecajem...</p>	<p>dan 7. 7. 1887. - rođen Marc Chagall, francuski slikar ruskog porijekla. pravim...</p> <p>Kalendar školske godine</p>

Copyright © 2010 CARNet. Sva prava pridržana! Uvjeti korištenja | Impressum

AAA

Mail to portal@CARNet.hr

facebook

Portal za škole na Facebooku

admin@raspored-sati.hr www-root@raspored-sati.hr ivan@raspored-sati.hr ivana.tolj@raspored-sati.hr marko.horvatovic@raspored-sati.hr www-root@donja-dubrava.hr analiza@donja-dubrava.hr pretinac@donja-dubrava.hr pajo.pajic@donja-dubrava.hr coran.goric@donja-dubrava.hr ivana@donja-dubrava.hr marijana@marijana-tkalec1.from.hr marijana.tkalec@marijana-tkalec1.from.hr mt@marijana-tkalec1.from.hr <http://marijana-tkalec1.from.hr> <http://web.marijana-tkalec1.from.hr> <http://www.marijana-tkalec1.from.hr>